

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/ 00246

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่ไนท์	16 ก.พ. 2557	23	8352	5

ค้นหาของเก่า “เมืองพะเยา” ที่หอวัฒนธรรม นิทัศน์ วัดศรีโคมคำ

“หอวัฒนธรรมนิทัศน์ วัดศรีโคมคำ ตั้งขึ้นจากความคิดของพระธรรมวิมลโมลี รองเจ้าคณะภาค 6 เจ้าอาวาสวัดศรีโคมคำ ที่ต้องการจะสร้างอาคารเก็บโบราณวัตถุที่เก่าแก่ได้รวบรวมเอาไว้กว่า 40 ปีขึ้น เพื่อเป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดพะเยา โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2539 ”

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	16 ก.พ. 2557	23	8352	5

จังหวัดพะเยา เป็นเมืองเก่าแก่เมืองหนึ่งแห่งล้านนาไทย เดิมมีชื่อว่า “ภูกามยาว” ซึ่งแปลว่าหมู่บ้านดอยยาว เมืองแห่งนี้ก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ.1638 โดยพ่อขุนศรีจอมธรรม กษัตริย์แห่งราชวงศ์ลาวะจักราชหรือขุนครเงินยางเชียงแสน จนในสมัยพ่อขุนงำเมือง มีความเจริญรุ่งเรืองสูงสุด ต่อมามีการเปลี่ยนแปลงการปกครองตามอิทธิพลของอาณาจักรต่าง ๆ

ที่ผลัดกันมีอำนาจในดินแดนแห่งนี้

สมัยรัตนโกสินทร์ เมืองภูกามยาวถูกเปลี่ยนชื่อเป็นพะเยา ในฐานะอำเภอหนึ่งของจังหวัดเชียงราย กระทั่งปี พ.ศ.2520 รัฐบาลจึงได้จัดตั้งพะเยาขึ้นเป็นจังหวัดที่ 72 ของประเทศไทย

เมืองพะเยาเป็นเมืองเล็กๆ เียบสสงบ ตั้งอยู่ริมฝั่งบึงน้ำขนาดใหญ่หรือที่รู้จักกันคือ กว๊านพะเยา ปัจจุบันกว๊านพะเยาได้กลายเป็นสัญลักษณ์ของจังหวัดพะเยาไปแล้ว เมื่อนักท่องเที่ยวเข้ามาเยือนจังหวัดพะเยาจึงมักจะมาพักผ่อนตามบริเวณริมกว๊านแห่งนี้ รอบๆ กว๊านพะเยายังเป็นที่ตั้งของแหล่งท่องเที่ยวมากมาย ไม่ว่าจะเป็นวิหารพระเจ้าตนหลวง วัดศรีโคมคำ อนุสาวรีย์พ่อขุนงำเมือง นอกจากนั้นยังมีหอวัฒนธรรมนิทัศน์ พิพิธภัณฑ์พื้นบ้านของจังหวัดพะเยาที่รวบรวมเอาโบราณวัตถุ เอกสารสำคัญ รวมถึงข้อมูลสำคัญทางประวัติศาสตร์ เรื่องราวความเป็นมาทั้งด้านวรรณกรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่น วัฒนธรรมประเพณีและวิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนพะเยา จัดแสดงให้นักท่องเที่ยวและผู้สนใจเข้าชม

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ วัดศรีโคมคำ ตั้งขึ้นจากความคิดของพระธรรมวิมลโมลี รองเจ้าคณะภาค 6 เจ้าอาวาสวัดศรีโคมคำ ที่ต้องการจะสร้างอาคารเก็บโบราณวัตถุที่ท่านได้รวบรวมเอาไว้กว่า 40 ปีขึ้นเพื่อเป็นพิพิธภัณฑ์สถานแห่งชาติ จังหวัดพะเยา โดยสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินทรงเปิดหอวัฒนธรรมนิทัศน์ เมื่อวันที่ 18 มกราคม 2539

ภายในจัดแสดงนิทรรศการความเป็นมาของเมืองพะเยาโดยแบ่งเป็นห้องต่าง ๆ ได้แก่ ห้องก่อนจะเป็นอาณาจักร กล่าวถึงความสัมพันธ์ของคนยุคดึกดำบรรพ์ 2 กลุ่มคือกลุ่มที่อาศัยอยู่บนดอยมีอาชีพทำไร่กับกลุ่มที่อาศัยในที่ราบมีอาชีพเพาะปลูก ซึ่งความสัมพันธ์ดังกล่าวทำให้เกิดชุมชนที่ราบ

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	16 ก.พ. 2557	23	8352	5

ในเวลาต่อมา จนถึงสมัยของขุนเจือง กษัตริย์องค์ที่ 2 แห่งอาณาจักร
ภูเกียมยาว ผู้นำด้านวัฒนธรรมในแถบลุ่มน้ำโขง ก่อนพุทธศตวรรษที่ 19
ทำให้เกิดการผสมกลมกลืนกันของคนพะเยา ต่อมาถึงยุคของพญาจำเมือง
ซึ่งจัดแสดงถึงความสัมพันธ์ของ 3 กษัตริย์ได้แก่ พระร่วงแห่งอาณาจักรสุโขทัย
พญามังรายแห่งอาณาจักรล้านนาและพญาจำเมืองแห่งอาณาจักรภูเกียมยาว
ห้องต่อมาชื่อ พะเยายุครุ่งเรือง จัดแสดงให้เห็นถึงความรุ่งเรืองของ

อาณาจักรภูเกียมยาว ระหว่างพุทธศตวรรษที่ 20-21 สมัยของพญาธิษฐานธิระ ซึ่งถือว่ามีความเจริญรุ่งเรืองในด้านพระพุทธศาสนาอย่างสูงสุด จากนั้นเป็นห้องเครื่องปั้นดินเผา จัดแสดงเรื่องราวเครื่องปั้นดินเผาของเมืองพะเยาซึ่งมีมาตั้งแต่พุทธศตวรรษที่ 19 พบมากที่สุดที่บ้านบัว ตำบลแม่กาหลวง อำเภอเมืองพะเยา กระทั่งถึงยุคเสื่อมของเมืองพะเยา เมื่อพม่าเข้าครอบครองอาณาจักรล้านนา รวมทั้งเมืองพะเยา ทำให้ชาวพะเยาถูกกวาดต้อนไปอยู่เวียงจันทน์

ปี พ.ศ.2318 ถือเป็นยุคแห่งการฟื้นฟูเมืองพะเยา เมื่อพระเจ้ากรุงธนบุรีพร้อมพระเจ้ากาวิละสามารถขับไล่พม่าออกไปจากล้านนา ในหอนิทรรศการนี้จัดแสดงเรื่องราวประวัติศาสตร์ของเมืองพะเยาในช่วง 200 ปีที่ผ่านมา ในสมัยรัชกาลที่ 3 ได้โปรดให้เมืองพะเยามีเจ้าผู้ครองนครใน

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้ NORTH CLIPPING 2558/ 00246

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	16 ก.พ. 2557	23	8352	5

ตำแหน่งพระยาประเทศสุรตริศ ห้องนี้จัดแสดงประวัติศาสตร์ของเจ้าเมืองพะเยาตั้งแต่องค์แรกจนถึงองค์สุดท้าย จนถึงสมัยรัชกาลที่ 5 ทรงปฏิรูปการปกครองหัวเมือง เป็นมณฑลเทศาภิบาลทำให้หลายเมืองในล้านนาเกิด

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 16 ก.พ. 2557	ปีที่ 23	ฉบับที่ 8352	หน้า 5
------------------------------------	------------------------	-------------	-----------------	-----------

เหตุการณ์จลาจลปี พ.ศ.2445 เมืองพะเยาได้มีพวกเงี้ยวเข้าปล้นบ้านเมือง
ห้องกบฏเงี้ยว แสดงเรื่องราวของเหตุการณ์ครั้งนั้นพร้อมกับแสดงอาวุธโบราณ
ที่พวกเงี้ยวใช้เข้าปล้นเมืองพะเยา

นอกจากนั้นบริเวณชั้นล่าง จัดแสดงลานศิลปาจารึกที่บ่งบอกความเป็น
เมืองนักปราชญ์มาตั้งแต่ในอดีตและได้ค้นพบจารึกมาแล้วกว่า 117 หลัก ใกล้กับ
ลานศิลปาจารึกเป็นห้องนิทรรศการเกี่ยวกับกว๊านพะเยา ห้องนี้จัดแสดงเรื่องราว
และตำนานของกว๊านพะเยารวมถึงพันธุ์ปลา พันธุ์พืช และเครื่องมือในการ
ทำมาหากินของคนพะเยา

หอวัฒนธรรมนิทัศน์ วัดศรีโคมคำ จังหวัดพะเยา จึงเป็นพิพิธภัณฑ์ท้องถิ่น
ที่รวบรวมเรื่องราวของเมืองพะเยามาตั้งแต่ยุคก่อนประวัติศาสตร์จนถึงยุคหลัง
ประวัติศาสตร์ได้ครบถ้วนสมบูรณ์มากที่สุด นักท่องเที่ยวสามารถเข้าชมได้
ตั้งแต่เวลา 09.00 - 16.00 น. สอบถามรายละเอียดได้ที่ 0 5441 0058

จักรพงษ์ คำบุญเรือง
jakrapong@chiangmainews.co.th.